

Preek HCF voor de “Zondag van de Gezondheidszorg” 15 oktober 2017

Preek Joh. 5: 1-15

Ds. Aalt Visser, Harderwijk, 2017

Focus: Het gaat God/Jezus om de heling van de hele mens.

Holistische benadering- tot eer van God. Herstel van zijn schepping.

Genezing is teken van het gekomen en komende koninkrijk van God

Functie: Dit Bijbelgedeelte zet ons in beweging: wij zijn gered om anderen te redden.

Kern: Ik heb geen mens.

- een vergeten mens

- een genezen mens

- mens van God

Gemeente van Jezus Christus,

Intro:

“Als iedereen voor zichzelf zorgt, wordt er voor iedereen gezorgd”.

Een doordenkertje.

Over ‘zorg’ gesproken...

De woordcombinaties met dat woord zorg zijn legio.

Ouderenzorg, zuigelingen­zorg, gehandicap­ten­zorg, patiëntenzorg, personeels­zorg en niet te vergeten: intensieve zorg- *intensive care*.

‘Vooraf melden bij de verpleging’, staat op de toegangsdeur van die afdeling.

Want de intensive care is geen zoete inval.

Gelukkig, ja, dat wij zo’n intensieve zorg in ons land kunnen krijgen... Hoewel?

Gebrek aan personeel en mismanagement zorgen ook hier voor frustraties.

Om over de lange wachtlijsten in de gezondheids­zorg maar te zwijgen.

Je kunt soms zomaar maanden moeten wachten, als jouw situatie niet meteen levensbedreigend is.

Een vergeten mens

Dat zou je ook boven het Bijbelgedeelte van Johannes 5 kunnen schrijven.

De evangelist Johannes neemt ons mee naar een ziekenhuis in Jeruzalem.

Nou ja wat je ziekenhuis noemt.

Wie weleens een bezoek heeft gebracht aan het oude Jeruzalem, kan aan de ruïnes nog zien hoe het er in die tijd uitgezien moet hebben: een galerij van zuilen met een soort binnenplaats waar zich een vijver bevond.

Volgens de berekening van archeologen moet er destijds plaats geweest zijn voor honderden patiënten! Mensen met een lichamelijke beperking vooral.

Bethesda: ‘huis van barmhartigheid’, wordt vaak vertaald.

Letterlijk: ‘huis van uitstorting’, ‘huis van stromend water’.

Er staat dat van tijd tot tijd een 'engel van God in het badwater afdaalde', waardoor die beweging in het water kwam en mensen er genezing in vonden.
Maar die engel kwam je kennelijk niet van je bed halen en ook niet met bed en al door de lucht naar die vijver overvliegen.
God kan wonderen doen, maar doorgaans komen daar gewone mensenhanden aan te pas.
Iemand die je een zetje geeft, een duwtje in de rug of je in de rolstoel helpt en zo van 'A naar Beter' kan brengen.
Maar als je niet zo'n mens hebt?
Of dént of voor jezelf het gevoel hebt dat er niet zo'n mens voor je is.
Een vergeten mens. Misschien niet letterlijk, want er komen nog wel mensen langs.
En ze roepen nog wat tegen je, vragen hoe het gaat.
Maar wie vraagt er nou eens door?
Hoe beleef jij jouw situatie?
Ja, wat als dat al 38 jaar zo gaat?
Mensen lopen vlak langs hem heen, maar niemand staat even bij hem stil om dat ene gesprekje te voeren, waar hij zo naar uitziet.
Druk, druk, druk, tot de verpleging en dokters aan toe.
Allemaal begrijpelijk natuurlijk, want er moet bezuinigd worden.
In en om dat Bethesda was het ook elke dag een drukte van belang.
Het patiëntenverblijf lag in de route van de Schaapspoort.
Horen en zien verging je soms met al dat geblèr.
Want druk dat de mensen waren met hun offerdieren.
Kennelijk verliep de offerdienst beter dan de dienst der barmhartigheid.
Was het schaap of de geit afgeleverd bij de tempel, dan weer als een speer naar huis natuurlijk, aan het werk.
Even langs zo'n zieke, even tijd maken om stil te staan bij het verdriet van deze of gene.
Even een bezoekje bij die eenzame mens in de buurt, of pal naast je in het appartement of straat waar je woont. Ik wil niet negatief zijn, want er gebeuren prachtige dingen in onze participatiemaatschappij.
Maar hoe kan het dat er dan toch nog zoveel eenzame mensen zijn?
Hoe gaat het met u? Hoe lang hebt u dit al?
Wat zegt u? 38 jaar?

'Als ieder aan zichzelf denkt, wordt er aan iedereen gedacht'.
Dat was dat doordenkertje, aan het begin van de preek.
Misschien heb je er intussen over nagedacht en ben je hopelijk tot de conclusie gekomen dat dit de meest onbarmhartige uitspraak is die er bestaat.
Het toppunt van individualisme.
Want op die manier kunnen de zwakken in onze samenleving het helemaal vergeten.
Ik zie het verdriet op het gezicht van die man in die rolstoel die de bus langs hem heen ziet schieten, omdat de buschauffeur 'op tijd' moet rijden.
Als ieder aan zichzelf denkt wordt dus *niet* aan iedereen gedacht!

Een genezen mens

Wilt U gezond worden?
Wie roept daar?
De man op z'n matrasje kijkt op.
Geen idee wie daar nu voor hem staat.
Het kan gebeuren als je zo lang ziek bent dat je je met je situatie verzoend hebt.
Je hebt het geaccepteerd, zo goed en zo kwaad als dat gaat.
Je schikt je in het onvermijdelijke.
'Wilt u gezond worden?'

'Hoezo? U ziet toch wel hoe ik eraan toe ben.
 Dat gaat hem niet meer worden, meneer.
 Ik heb het niet voor het kiezen, als u dat soms denkt'.
 Tja, heel logisch toch als die man zo had gereageerd.
 'Dan wens ik u nog heel veel sterkte'.
 Einde verhaal.
 Maar God begint waar wij aan het eind van ons latijn zijn.
 Misschien is het je opgevallen, bij de lezing, dat kleine woordje (vs. 6): 'zag'.
 'Jezus zag'. In een oogopslag zag Hij het.
 Ja, zonder dat Hij hoeft te kijken, ziet Hij je.
 Ook zonder consult, is Hij van onze situatie op de hoogte.
 Nou dan mag Hij er wel snel eens iets aan doen.
 Wacht even, want wij dwingen de genezing niet af.
 Hij 'dwingt' die af, wanneer Hij wil en bij wie Hij wil.
 Een genezing is in de Bijbel altijd een teken van iets groters.
 Tekenen van de eindoverwinning over de machten van zonde, ziekte en dood.
 Tekenen van het gekomen en komende koninkrijk van God, waar niemand meer zal zeggen: 'Ik ben ziek'. In dat grote perspectief staat ook de genezing die Jezus hier gaat verrichten.
 Het spant er om, op dit moment.
 Niet alleen voor die zieke man, maar ook voor Jezus.
 Hier wordt een strijd gevoerd op leven en dood.
 Er moet een mens worden gered uit de negatieve spiraal:
 door de zonde van één mens is de ziekte en de dood in de wereld gekomen.
 Onontkoombaar voor ons allemaal.
 Maar die spiraal zal Jezus doorbreken.
 Daarvoor is Hij in de kribbe gelegd.
 Hij is hier, nu ook, in het Woord dat hier gepreekt wordt:
 Hij ziet op dit moment je pijn, mijn pijn.
 Lichamelijk, psychisch, geestelijk.
 'Wilt u gezond worden?'
 Ja maar dat gaat toch zomaar niet.
 Maar is het dan niet wáár wat Jesaja van Hem gezegd heeft:
 Voorwaar -echt waar- onze ziekten heeft Hij op zich genomen?
 Jezus zag en Jezus ziet nu, u, jou, mij.
 Zo gevangen als je bent in je situatie.
 Zo opgesloten in je ziekte, in je pijn, in je verdriet; in je gedachte misschien ook dat er voor jou bij God geen redden aan is, omdat je Hem niet zo gelooft en liefhebt als je zou moeten.
 Wilt u gezond worden?
 Ja...! Maar
 Sta op.. Nu.
 Ik zeg het je. Neem je ligmat op en ga lopen.
"En meteen werd de man gezond, nam zijn ligmat op en ging lopen".
 Voelde hij ineens een kracht door zijn lichaam stromen?
 Ik weet het niet...
 Maar het resultaat was er en is er, zodra Jezus erbij komt; die de negatieve spiraal doorbreekt, de ziekte met zijn machtswoord wegneemt.
 Een machtswoord door Hem zelf gesproken of door iemand die Hij dat woord in de mond legt.
 Toen, in zijn leerlingen en later in de apostelen.
 Maar ook nu spreekt Hij zo. Want de Levende is Hij.
 Die spreekt en het is er. Die gebiedt en het staat er.
 Nou mooi verhaal. Fijn voor die man.
 Maar ik word er zo doodmoe van, van al die verhalen.

Ik heb er al zo lang om gebeden.
En anderen met mij, maar er gebeurt niets.
Voor mij is niet het punt dat ik geen mens heb, want er staan lieve mensen om mij heen, maar dat Jezus, God, het laat afweten.
Ik voel met u mee. Ook voel ik mijn totale onmacht, om antwoord te geven op die vraag.
Het enige wat ik hierop kan zeggen is dat Gods wegen hoger zijn dan onze wegen.
Maar dat 'enige' is tegelijk heel veel.
Want 'hoger' is bij God: oneindig beter!
Die weg ook die ik niet begrijp, zal toch uiteindelijk de beste blijken.
De weg waar God zijn belofte waar maakt: "Ik zal er zijn".
Bij jou. Van nu aan tot in eeuwigheid.
Mijn geliefd kind. Dat ben je, al voel je dat zelf misschien niet zo.
"Ik zal je niet loslaten en ik zal je beslist niet verlaten" (Hebr.13:5).

Een mens van God

In Jeruzalem is het er intussen niet gezelliger op geworden.
De man met zijn matrasje onder zijn arm is opgebotst tegen een dikke muur.
Weet je wel wat voor dag het is?
Wel eens van sabbatontheiliging gehoord?
"Genezen ben je" zeg je? Wat? Vandaag? Wie heeft...?
Jezus? Dan weten wij genoeg!

Het verhaal leidt ons uiteindelijk de tempel binnen.
Daar vindt een tweede ontmoeting plaats, tussen Jezus en de inmiddels genezen man.
Een ontmoeting waarin de onderste steen boven komt.
Zie u bent gezond geworden, zondig niet meer.
Van zo'n uitspraak zou je jezelf nog beroerder kunnen gaan voelen, dan je al was.
Is het dus toch allemaal eigen schuld?
Maar je kunt er ook je hart aan ophalen.
Want hoe genadig is dit!
God ontmoeten en dan niet verteerd worden!
God die dwars door mij heen kijkt, mij doorgrondt.
God voor wie ik niets kan wegstoppen of onder de tafel kan vegen.
Die God wil met mij te maken hebben?!
Die God wil mij niet betaald zetten, maar zegt in zijn goeie, grote genade, heel diep vanuit zijn binnenste: zondig nou niet meer.
Een mens van God! Hoe bestaat het!

Ja, omdat dé Mens van God zijn leven daarvoor overhad.
Toen de Joodse leiders van de genezen man te horen kregen, dat Jézus degene was die hem genezen had, waren ze nog gretiger om Hem te doden.
Wat ze uiteindelijk nog gelukt is ook.
Want Jezus dwíngt ons niet om in hem te geloven.
Hij láát zich gebruiken als deurmat, als voetveeg.
Weg met Hem, kruisigt Hem. Dát!
Niet omdat er niets anders voor hem opzat.
Maar omdat Hij niet anders wíldte. Jezus, God.
Om op die manier ons met Zichzelf te verzoenen.
'Verzoenen', daar kun je het woord 'zoen' in horen.
Jij wilde Mij niet, maar Ik wil jou wel, zegt God met dit offer van zijn Zoon.
Een zoen van God krijg je. Verzoening door het bloed van Jezus.
Als een Lam buiten de Schaapspoort geslacht.

Op die heuvel daarginds.
Maar in dat donker gloort licht.
Het licht van Pasen.
Sta op.. klonk het in Bethesda.
Sta op zo klonk het op die eerste dag van de week.
God bereikt zijn doel, dwars door die ziekte en handicap heen.
Ook als er geen genezing komt, de dood nadert, is Hij erbij.
Zo mag en kun je er ook mét je ziekte, mét je beperking, voor de ander zijn.
Als mens van God. Met een luisterend oor en een goed woord over Jezus.
Want: gered om anderen te redden immers!
Zodat niemand zal zeggen: ik heb geen mens. Amen